

מדינת ישראל
משרד האוצר

ל' בניסן התשע"ג
10 באפריל 2013
ח.ש. 2013-24410

אל: ועדת הפטור

הנדון: התקשרות המשרד לשירותי דת עם ההסתדרות הציונית העולמית לשנת 2013
בקשה לפטור מספר 537614

1. פרטי ההתקשרות המבוקשות:

- א. שם הספק: ההסתדרות הציונית העולמית (הצ"ע).
- ב. ההיקף הכספי המבוקש להתקשרות: 7,242,000 ₪, משוריין בתקציב 2012 כשריון YI באישור עמוס שקדי.
- ג. תקופת ההתקשרות: החל מיום 1.1.13 ועד ליום 31.12.13.
- ד. מס' תקנה תקציבית: 04-62-02-08 (קשרים דתיים ורוחניים).

2. הצורך בהתקשרות ולשם מה נועדה:

המשרד רואה חשיבות רבה בחיזוק הקשר של מדינת ישראל והיהדות עם יהודי התפוצות, זאת לצורך שמירת הזהות היהודית ומניעת התבוללות בקרב יהודי התפוצות. המשרד מקדם הוצאתם לפועל של פרויקטים שמטרתם חיזוק הקשר של יהודי התפוצות עם מדינת ישראל והיהדות וזאת במסגרת התקציב המיועד ל"קשרים דתיים ורוחניים" – "קשרים עם הגולה". למשרד מוגשות מדי שנה הצעות שונות לפעולה ע"י גופים שונים, להוצאה לפועל של פרויקטים שונים שעניינם חיזוק הקשרים עם יהודי התפוצות, כאמור.

א. אזורי הפעילות בחו"ל

וועדת היגוי המשרדית בחרה להתרכז בשנת הפעילות 2013 באזורים בהם נמצאים ריכוזי היהודים הגדולים בעולם – היינו בעיקר במדינות אמריקה ובצרפת (פעילויות נוספות גם בגרמניה). ריכוז מאמצים וביצוע פרויקטים באזורים בהם מתגוררות אוכלוסיות היהודים הגדולות – תפיק את מירב התועלת מהפעילויות. זאת ועוד, הוועדה בחרה להתרכז באזורים הנזכרים, משום שבאזורים אלו קיימת בעיית התבוללות באופן מוגבר. מוכח כי חיזוק הזהות היהודית של יהודי התפוצות מסייעת בצמצום תופעת התבוללות. יצוין כי בשנים 2011-2012 עיקר הפעילות נעשתה במדינות אמריקה. המשרד מעוניין להרחיב את הפעילות כאמור (בעיקר) גם לריכוז היהודי הגדול בצרפת, בין היתר, נוכח התגברות גלי האנטישמיות במדינה זו בתקופה האחרונה.

נוכח מגבלות התקציב הרי שבמהלך שנת העבודה 2013 - על המשרד להתרכז בשלושה תחומים חשובים ביותר :

**חיזוק הקשר עם סטודנטים יהודים בתפוצות
הנימוקים :**

אין ספק כי הסטודנטים היהודים בתפוצות הם קהל יעד חשוב ביותר בכל הנוגע לטיפול הקשר של הקהילה היהודית בתפוצות עם מדינת ישראל והיהדות. הסטודנטים הם ציבור של אנשים צעירים, משכילים ובעלי מוטיבציה המהווים למעשה עמוד השדרה של הקהילה. הסטודנטים, ככל שיצוידו בכלים ובמידע רלוונטי, הם ציבור איכותי המסוגל להתמודד עם אתגרים שונים בקהילות הגולה הקשורים בתופעת התגברות האנטישמיות בשנים האחרונות בתפוצות (ובאירופה בפרט). הסטודנטים היהודים מסוגלים לשמש כשגרירים טובים של מדינת ישראל ולייצג אותה כראוי אל מול הגילויים האנטי ישראליים והאנטישמיים (כך למשל : השתתפות בהפגנות התומכות בישראל ובהפגנות נגד גילויי אנטישמיות, ייצוג עמדתה של ישראל בכלי התקשורת בחו"ל ועוד).

זאת ועוד, הסטודנטים הם ציבור של אנשים שטרם נישאו (על פי רוב), ועל כן חשוב לרכז מאמצים באוכלוסיה זו על מנת לסייע בצמצום תופעת ההתבוללות.

כמו כן, ברור גם כי נוכח העובדה שמדובר באוכלוסיה צעירה ובעלת מוטיבציה אשר טרם רכשה נכסים וטרם השתקעה בחו"ל - הרי שיש לה הפוטנציאל הגדול ביותר לעלות למדינת ישראל. השקעת מאמצים בחיזוק זהותם היהודית של הסטודנטים עשוי אפוא לשאת פרי בעתיד גם בתחום העלייה.

ולבסוף, כפי שפורט בהרחבה לעיל, נימוק מכריע לקבלת ההצעה למימון פעילות בקרב הסטודנטים דווקא – הוא החשיבות להמשך פרויקטים קיימים אשר הוצאו לפועל ע"י הצ"ע בשנים 2011-2012 בקרב הסטודנטים בחו"ל (בעיקר במדינות מרכז וצפון אמריקה). הפסקת הפעילויות בתחום זה עלולה להוריד לטמיון את ההשקעה שבוצעה כבר מכספי המשרד באותם פרויקטים לטובת הסטודנטים.

**חיזוק הקשר עם אזרחים ישראלים המתגוררים בתפוצות
הנימוקים :**

קהילת הישראלים בתפוצות היא אוכלוסיית יעד נוספת שקיימת חשיבות רבה בחיזוק הקשר עמה.

נוכח המאפיינים הייחודיים של קהילת הישראלים לשעבר המתגוררים בחו"ל – הרי שאוכלוסייה זו לא השתלבה חברתית ולא נטמעה באוכלוסייה היהודים המקומית. מדובר באוכלוסייה שונה ומיוחדת אשר במציאות הנוכחית – אין לה הנהגה או גורם שמאחד ומאגד אותה.

בנסיבות אלה, קיימת חשיבות רבה בחיזוק זהותה היהודית של אוכלוסייה זו ובחיזוק הקשר שלה עם היהדות ומדינת ישראל. גם בהתייחס לאוכלוסיה זו – הרי שגיבוש זהות יהודית עשוי לסייע בצמצום ההתבוללות של היורדים עצמם ושל ילדיהם.

לא למותר לציין, כי גם בהתייחס לאוכלוסייה זו – הרי שקיים פוטנציאל לא מבוטל לשיבה ולחזרה לישראל (של היורדים עצמם או ילדיהם), ועל כן חשיבות מיוחדת בהשקעת מאמצים גם בקרב אוכלוסיה זו.

גם בנושא זה, וכפי שפורט בהרחבה לעיל, נימוק מכריע לקבלת ההצעה למימון הפעילות בקרב קהילת הישראלים – הוא החשיבות לשמור על רצף פעילות ולהמשיך את הזרמת הכספים לאותם פרויקטים קיימים. כך למשל, במהלך השנתיים האחרונות, באמצעות ההתקשרות עם הצ"ע - פעל המשרד להקמת מרכזי תרבות בקרב קהילות הישראלים. חיוני ביותר להמשיך בפעולת ההקמה – במרכזים אלו ובמרכזים נוספים, כדי לבסס את פעילותם. הימנעות מהתקשרות המשך בנושא זה עלולה להוריד לטמיון את ההשקעה הראשונית שנעשתה בהם מכספי המשרד במהלך השנתיים האחרונות.

פרויקט השליחים

הנימוקים :

מדובר בפרויקט שעניינו הפעלת שליחי ההסתדרות הציונית העולמית בקהילות יהודים בתפוצות. השליחים יוצרים חיי קהילה יהודיים למעשה, ויוזמים פעילות יהודית רוחנית. פרויקט השליחים הוא פרויקט ותיק שפעל במשך שנים רבות, והוכח כי תרם רבות בהיבט הרוחני לחיי הקהילה באותן קהילות בהן פעלו השליחים.

בתקופה האחרונה עומד פרויקט השליחים בפני סכנת סגירה, וזאת נוכח ההידלדלות במקורות התקציביים שמימנו אותו. הפרויקט נסמך על מימון של הקהילות היהודיות, אולם המצוקה הכלכלית לא פסחה גם על קהילות אלו בשל המשבר הכלכלי העולמי, ועל כן חלה ירידה בתרומות למימון פרויקט השליחים. במצב דברים זה, מוטלת על המשרד אחריות מיוחדת להבטיח את המשך פרויקט זה – ולוודא כי פעילותם המבורכת - החינוכית, התרבותית והסוציאלית לגווניה השונים – של השליחים, לא תיפגע, ככל הניתן.

3. תיאור היסטוריית הבקשה:

מדובר פטור ממכרז על פי תקנה (19) 3 (הסכם חדש, ולא הרחבת הסכם).
 מספר פנייה קודמת במערכת מנוף: 529154
 בשנת 2012 ההתקשרות עמדה על 4,380,430 אושר בועדת פטור חשכ"ל, בשנת 2011 :
 1,940,327, בשנת 2010 : שני מיליון ₪. אושרו בועדת פטור משרדית.

4. פירוט הסיבה שבגינה הועברה הבקשה לדיון בועדת הפטור:

בהתאם לסיכום עם החשכ"ל (אוקטובר 2012), הוחלט שהנושא יעלה לוועדת הפטור. כמו כן עקב הגובה של היקף ההתקשרות.

5. התייחסות מנומקת לצורך של המשרד בספק המסוים ובשירות המסוים:

ועדת ההיגוי המשרדית בחרה בהסדרות הציונית העולמית (להלן גם: "הצ"ע") כגוף שיוציא לפועל את הפרויקטים בתחום הפעילות דנן. הוועדה סבורה כי הצ"ע הוא הגוף המתאים ביותר לביצוע הפרויקטים, שכן יש לו הכלים, ידע רב וניסיון רב שנים בהוצאתם לפועל בחו"ל של פרויקטים מסוג הפרויקטים שנזכרו לעיל.

חשוב לציין כי במשרד לשירותי דת נצבר ניסיון טוב בעבודה משותפת בשנים האחרונות עם הצ"ע לצורך הוצאתם לפועל של פרויקטים בחו"ל בתחום חיזוק הקשר עם יהודי התפוצות. המשרד לשירותי דת נוכח לדעת כי להצ"ע יש יכולת ייחודית לאתר בחו"ל את העמותות והגופים המתאימים ביותר (קבלני המשנה) אשר להם היכולת והידע להוציא לפועל את הפעילויות בצורה הטובה והאפקטיבית ביותר. המשרד היה שבע רצון מפעילותה של הצ"ע במשך השנים. הפרויקטים שהטיל המשרד על הצ"ע – בוצעו בהצלחה רבה והביאו תועלת רבה מאוד בתחום חיזוק הקשר עם יהודי התפוצות.

יצוין כי ההתקשרות של המשרד מתבצעת ישירות עם הצ"ע, אולם, כאמור לעיל, הפעילות מתבצעת לרוב באמצעות קבלני משנה - עמותות – להן ניסיון ומומחיות בביצוע פעילויות בתחומים שונים. יודגש כי הצ"ע מפקחת באופן ישיר וצמוד על פעילות העמותות. בנסיבות אלה, חשוב ביותר להמשיך את ההתקשרות עם הצ"ע גם בשנת 2013, על מנת שזו תמשיך להפעיל את אותן עמותות לטובת המשך קיומם של הפרויקטים שהופעלו בשנים 2011-2012 (פרויקטים שעיקרם בפעילות בקרב ציבור הסטודנטים ובקרב מרכזי הישראלים בחו"ל). הימנעות מהתקשרות המשך עם הצ"ע (וממילא גם עם אותן עמותות) – עלולה לפגוע בפרויקטים בהם הוחלו (ובפרט – בפעילות מרכזי התרבות לישראלים) ובכך להוריד לטמיון את ההשקעה הראשונית שנעשתה בהם מכספי המשרד במהלך השנתיים האחרונות ..

מהדיונים בנושא עם הצ"ע עולה כי בכוונתה להמשיך בהפעלת אותן עמותות שעסקו בתחום בשנתיים האחרונות, ובכך להבטיח את רצף הפעילות ולהגדיל את סיכויי הצלחתה. לדעת הוועדה, בכפוף לבחינה קפדנית של איכות פעילותם של אותן עמותות – ישנה הצדקה

להמשיך את ההתקשרות עם אותם גופים גם בשנת 2013. זאת נוכח ההצלחה ורמתה הגבוהה של הפעילות, שאנשי המשרד נחשפו לה במהלך שנת 2012. לאור המפורט לעיל, מבקש המשרד לשירותי דת להתקשר גם בשנת 2013 עם הצ"ע על מנת להמשיך את תנופת ההצלחה, כאמור.

6. הסבר מפורט לעלויות ההתקשרות:

תגבור פעילות עם קבוצות סטודנטים יהודיים ברחבי <u>צרפת</u> (כ- 500 סטודנטים)	1,480,000 ₪	פעילות עם צעירים יהודיים בצרפת
פעילות עם סטודנטים ממדינות חבר העמים בקמפוסים בארה"ב, בגרמניה ובאירופה בפקוח שליחי הצ"ע (כ- 550 סטודנטים)	1,028,000 ₪	פעילות עם סטודנטים מחמ"ע לאירופה וארה"ב
מרכזי תרבות להורים ישראלים בפלורידה ובשיקגו ושליחת שליחים לפעילויות ציוניות במרכזים ישראלים בתפוצות	1,084,000 ₪	השתתפות בהפעלת מרכזי תרבות ציונית למשפחות ישראליות ברחבי ארה"ב – המשך הקמתם וביסוסם, ושליחת שליחים לפעילות ציונית במרכזים
הפעלת שליחי ההסתדרות הציונית העולמית בקהילות יהודים בתפוצות.	3,427,000 ₪	ראה הסבר בסעיף 2 לעיל
תקורה להצ"ע	223,000 ₪	
סה"כ	7,242,000 ₪	

7. בהתאם להמלצת ועדת המכרזים המשרדית ובשל כל האמור לעיל, אמליץ לאשר את הבקשה.

 אסף אשר
 ראש ענף משרדים מנהליים
 אגף החשב הכללי, משרד האוצר.